

Kristoffer Olesen Larsens prædiken 2. søndag i advent

Taler

Kristoffer Olesen Larsen
Præst

Dato

8. december 1940

Sted

Esajas Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 21, vers 25-36

- 1 Jesus taler i sin tids almindeligt kendte billedsprog. Måske har vi noget
vanskeligt ved at få fat på meningen, men så er det dog nok ikke så meget
billedsproget, som det er selve sagen, vi har vanskeligt ved at forstå. Vi kan
nemlig ikke forstå, at der er en anden dom end vor egen og verdenshistoriens, og
5 derfor kan vi ikke begribe, hvad det for en dom, Jesus taler om.

Nu er det selvfølgelig ikke Jesu hensigt, at få os til at sidde og drømme om
dommedag, enten det så er i længsel eller i frygt eller begge dele.

- 10 Desuden taler han ikke om en uforståelig, tilfældig dom, som jo en
naturkatastrofe vilde være det, men dommen er hans ord. Så det, han vil sige, er,
at hans ord er menneskets fremtid, dets skæbne, som ingen kommer udenom. I
dem er dommen indeholdt, i dem møder mennesket sin dom, – og det
hvadenten det så selv indser det eller ikke. Jesu komme til verden er verdens
15 dom, – Gud gjorde hans liv, hans ord, hans død til en dom over verden, han
fældede dommen dem imellem, da han oprejste ham fra de døde.

Lad så ske, hvad der vil: dommen er fældet. Hvad der end måtte komme, det
kan ikke blive andet end den dom, som Jesu liv og død er over verden.

20

Og over for denne dom er det, som Jesus siger: mennesket ængstes og
frygter, om de end ikke ved det selv, for denne dom er virkelighedens,
sandhedens dom over mennesket, og ingen undflyr sin egen virkelighed, sin
egen sandhed uden i angst og fortvivelse, selv om det også er ganske skjult for
25 ham.

Den dom, som Jesus her taler om, gælder alle uden undtagelse. Man forestiller sig det ofte sådan, at der er en dom for de fromme og en for de ugudelige. Og så skal man kunne vælge mellem en dom, der er os gunstig, og en, der går os imod.
30 Eller sagt på en anden måde: at man kan sørge for at klare frisag, hvis man sætter alt ind på det, mens så de andre bliver dømt.

Men sådan er det ikke: der er kun én dom, og den slipper ingen udenom, – ja, det at slippe udenom, det er også at blive dømt. Derfor er det sådan, at alle de,
35 der vil slippe udenom, de frygter dommen og træller under frygten for den: nogle frygter, at de ikke skal bestå, ja, selv de, der ganske har glemt dommen, har dommen over sig og derfor også frygten for den. Andre fortrøster sig til at kunne undslippe dommen for deres godheds og tros skyld, men selv de frygter i virkeligheden for dommen, for det, som man vil undslippe, det frygter man nu
40 altid.

Vi tænker os dommen som en undergang, som en tilintetgørelse, – og det er den, man vil undslippe, om ikke på anden måde så ved at lukke øjnene for den. Man frygter for at miste sig selv og sit eget liv og håber at kunne anvende Jesu
45 ord som et præserveringsmiddel, der kan beskytte os mod forkrænkelsen.

Men der er nu ikke to domme, så vi kan vælge imellem dem; der er heller ingen mulighed for at slippe for dommen.

Hvis vi mener at kunne slippe og ved Jesu ord komme udenom vor død og
50 forkrænkelse, så narrer vi os selv: alt, hvad vi søger at redde fra undergangen, det er forkrænkelse og døde: Himmels og jords forgang, – men mine ord skal ingenlunde forgå, siger Jesus.

Dommen er ikke tilintetgørelse, – derfor talte man i gamle dage om en evig straf, og med det ord blev der dengang sagt mange sande ting. Dommen er heller ikke at slippe for tilintetgørelsen eller at slippe for dommen. Derfor skal vi ikke bruge evangeliet til at komme udenom dommen, men vi skal håbe på en nådig
55 dommer.

Men dommen er Jesu ord: Himmels og jords forgang, men mine ord skal
60 ingenlunde forgå. Dette er dommen over verden, over hvert menneske. Det er den dom, hvormed vi alle dømmes. Det er den samme dom, som er menneskets frygt, hvormed Jesus siger, at den skal være menneskets forventning.

Den samme dom kan nemlig være genstand for frygt og forventning, ganske som Jesu ord. Det kan være en dom, vi søger at komme udenom i glemsel eller selvsikkerhed, idet vi søger at redde og selv fra den. Det kan også være en dom, vi
70 forventer, d. v. s. en dom, vi overgiver os til, en tale, vi tager imod, med dens dom over vort liv. Dommen er den samme, men den kan både være vor frygt og vort håb om forløsning, – alt eftersom vi vil reddes fra Guds dom, Guds krav på os, eller vi overgiver os til det i håb. Det skal derfor ikke forstås således, at vi forventer, at dommen ikke skal følges, eller at vi skal slippe udenom den, –
75 frelsen er gennem dommen, ikke udenom den. Det er ikke vore længsler og ønsker, der skal frelses fra dommen, men det er dommen over os og alt vort, vi skal gøre til vor forventning.

Søger vi at værgе os imod dommen, da falder den over os, og angsten, frygten er
80 dens genskin i vort sind, men tager vi imod den, da er den samme dom vort håb til Gud. Hvordan er det muligt? Det har Gud gennem Jesus gjort muligt, gjort det muligt for mennesket at tro på den sandhed, den Guds tale, som ganske dømmer os og vort liv, gjort det muligt for os at tro, at denne sandhed, denne røst, ikke blot er vor dom og vor død, men at den også er vor fremtid og vort
85 håb. Udenfor dommen er der ingen fremtid og intet håb – kun os selv og vort eget, livet vendt ind mod sig selv og overalt kun det forkrænkelige, det af dødsfrygt, af menneskefrygt, af angst for Gud prægede liv, – men i dommen, der er der nåde, ja, der er selve dommen nåde og Gud en nådig dommer, som dømmer døden fra livets ret til os og tilkender Kristus ret til os som vor herre,
90 vor fremtid og vort liv.

Det er dommen: Himmel og jord skal forgå, og alt imens de synes at bestå, så forgår de dog, – men mine ord skal ingenlunde forgå, – og synes de at gå under, så består de dog netop, når de går under. Det er dommens gang, og den må også
95 vi følge: synes vi at bestå, så er dommen fældet; og synes vi at forgå under dommen, så består vi dog netop for menneskesønnen, – når vi ganske dømmes af hans ord og ikke har andet tilbage end hans retfærdighed, det er: hans lydhed mod sin Gud og fader.

100 Det er dommen, for Jesus er dommen, hvorefter der dømmes, sandheden, hvorefter der sættes skel mellem lys og mørke, livet, hvorefter der gøres adskillelse mellem liv og død.

105 Det var derom Jesus talte, og han opfordrede sine disciple til at skønne om dommens komme, alt eftersom den gik frem overalt og dømte overalt. Han opfordrede dem til at gå dommen i møde i håb om forløsning i dommen. For dommen kommer, og da gælder det om at tage vare på den, – for dommen kommer, og kom den ikke til os, da er den gået forbi. Hører vi ikke røsten, når
110 den lyder, hvornår skulde vi da høre? Ser vi ikke synet, når det bryder frem, hvornår skulde vi da se det?

Ja, men, hvornår kommer det? Og hvornår lyder røsten? at vi kan høre den. Der sker jo ikke andet, end hvad der alle dage er sket; der høres jo ikke andet, end
115 hvad der altid har været at høre. Hvordan kan vi da gøre efter Jesu ord og gå dommen i møde? Hvordan sker det os, hvordan kommer vi til at se og høre?

Men hvad er det i grunden, vi spørger om? Vi venter dog vel ikke, at røsten skal høres og synet ses af tilskueren? Mens vi selv står udenfor tilværelsen. For
120 udenfor tilværelsen – udenfor vor tilværelse – sker der os sandelig ingenting og er der hverken noget at se eller høre. Ja, men vi står dog vel alle som tilskuere overfor vort eget liv? Vi spørger dog vel alle om virkeligheden, om ordets virkelighed, netop fordi vi står udenfor virkeligheden? Skal vi så have en tydeligere fornemmelse eller overbevisning om sandheden i det, og hvordan
125 kommer vi til det? Vilde vi dog alligevel ikke stå ved siden af og kontrollere, ved siden af dommen og forestille os os selv under dommen i stedet for at stå under dommen?

Jo, det vilde vi ganske sikkert. Hvad da?

130 Ja, så er der ikke andet end at afbryde alle disse overvejelser, alle disse personlige overvejelser, hvormed vi kniber uden om dommen, og gå dommen i møde.

For det skal vi vide, at dommen er Jesu ord, og de er ikke med store tegn og ydre
135 eller indre magt, men er simple og jævne menneskeord.

Stedet, hvor de kommer, er dette øjeblik og det næste, når det lyder, – tiden, når det sker, er livet, dér hvor vi lever det. Øjeblikket gør det til et dommens øjeblik og stedet til dommens begivenhed. Ikke noget højtideligt noget, ikke noget
140 særligt, ikke andet end det.

Derfor er det, Jesus opfordrer disciplene til at være vågne og agte på dommen:

den finder sted i livet, fra dag til dig, – er tiden ikke dommens tid, da er
145 dommen gået forbi og tiden spildt. Det sagde Jesus ikke for at gøre dem angst,
men for at de skulde forstå, at det altid var en belejlig tid – nemlig den tid, der
benyttes, – angsten kommer kun af den tid, som ikke benyttes. Jesus siger altid:
gå dommen i møde, – dertil er det aldrig for sent. Men at stå ved siden af og se
til, det gør ethvert øjeblik for sent. Til at høre og se er ethvert sted godt, men at
150 stå ved siden af og se på, at dommen går forbi, – ja, det gør altid dommen
forbigangen.

Hvorfor gør vi sådan noget? Fordi vi ikke vil dømmes, fordi vi ikke vil have
dommen foran os, fordi vi vil have den til side.

155

Men Jesus sagde: gå dommen i møde, spild ikke tiden, det er dertil I har den.
Ordet er foran, og det kalder.

Og alt, hvad der er mellem os og ordet: vor vantro og sløvhed, sætter ordet
160 bagved, at der intet skal være mellem os og det. Derfor er vi kommet for at høre
ordet, for at bede, at Gud vil lade os høre det.

Kilde

Manuskript taget fra Olesen Larsen, K. (1969) Fyrrø prædikener, 24-29, Privattræk, efter aftale med K.
165 Olesen Larsens søn, Severin Olesen Larsen.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

2. søndag i advent, Danmarks besættelse 1940-1945, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-
170 tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kristoffer-olesen-larsens-praediken-2-sondag-i-advent>

175

180